

"ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ ... ΑΔΕΙΑΝΟ;". ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ – ΚΑΤΑΚΤΟΥΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

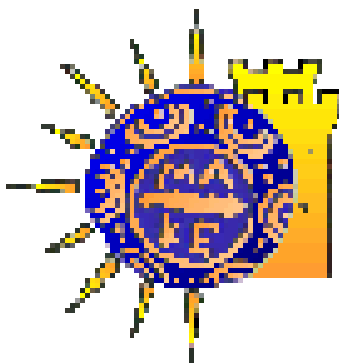
ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ελένη Μαργαρού, ΠΕ02

Άννα Ματσιώρη, ΠΕ09

ΣΧΟΛΕΙΟ

Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Μακεδονίας

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 23/08/2015

1.Συνοπτική περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Ζώντας όλη τους τη ζωή με παγιωμένη την αντίληψη πως η ύπαρξη και συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) είναι δεδομένη, οι μαθητές/-τριες της χώρας μας είδαν πρόσφατα την Ένωση αυτή να εισέρχεται σε μία φάση εσωτερικών κλυδωνισμών και επανεξέτασης των θεσμών, των πολιτικών, της πορείας και των προοπτικών της. Στο νέο αυτό τοπίο, οι νέοι της Ευρώπης καλούνται πλέον να ενημερωθούν, να ασκήσουν κριτική, να λάβουν θέση, να επικοινωνήσουν μεταξύ τους, να διεκδικήσουν και να διαμορφώσουν ένα ευρωπαϊκό μέλλον όπως οι ίδιοι το οραματίζονται.

Η προτεινόμενη ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική έρχεται, λοιπόν, να εισαγάγει με καινοτόμο τρόπο τους μαθητές και μαθήτριες στο θέμα της Ε.Ε., βοηθώντας τους/τις να κατακτήσουν βιωματικά γνώσεις πολιτικής παιδείας και γλώσσας, αλλά και ποικίλες άλλες δεξιότητες. Εφαρμόζεται από κοινού από την Οικονομολόγο του σχολείου και τη Φιλολόγο ενός τμήματος της Β΄ Λυκείου στις διδακτικές ώρες των μαθημάτων Αρχές Οικονομίας, Πολιτική και Δίκαιο (Πολιτική Παιδεία πλέον) και Νεοελληνική Γλώσσα, εμπλέκει, ωστόσο, όλους τους μαθητές/-τριες της Β΄ καθώς και άλλων τάξεων στο πλαίσιο ενός Ομίλου Οικονομίας και Κινηματογράφου. Οι μαθητές/-τριες παίρνουν τα πρώτα ερεθίσματα από τις εκπαιδευτικούς, κατόπιν, όμως, αξιοποιούν τον Παγκόσμιο Ιστό για να διερευνήσουν οι ίδιοι την ιστορία, τη δομή, τα προβλήματα και τις προοπτικές της Ε.Ε. και, τελικά, αποτυπώνουν τις σκέψεις και τους προβληματισμούς τους σε μία κινηματογραφική ταινία μικρού μήκους και σε ένα ντοκιμαντέρ. Για να προσεγγίσουν το θέμα τους, να γράψουν το σενάριο της ταινίας και να ετοιμάσουν το ντοκιμαντέρ συνεργάζονται σε ομάδες, αναλαμβάνοντας ταυτόχρονα την ατομική ευθύνη της συνεπούς και ουσιαστικής συμμετοχής. Πλοηγούνται στο διαδίκτυο και ασκούνται στον κριτικό σχολιασμό, την αξιολόγηση, επιλογή και ιεράρχηση πληροφοριών. Έρχονται σε επαφή με νέους ευρωπαϊκών χωρών που σπουδάζουν στη χώρα μας, πληροφορούνται και ανταλλάσσουν εμπειρίες. Για να δημιουργήσουν την ταινία και το ντοκιμαντέρ, χρησιμοποιούν ποικίλα λογισμικά (Premier, Audacity, Format Factory, Movie Maker) και ασκούνται εν γένει στα μέσα της ψηφιακής αφήγησης.

Αρωγός στην όλη προσπάθεια υπήρξε το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στο πλαίσιο του προγράμματος YouthActiv, στο διαγωνιστικό μέρος του οποίου έλαβαν τελικά μέρος η ταινία και το ντοκιμαντέρ που οι μαθητές και μαθήτριες δημιούργησαν.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη πρακτική υλοποιήθηκε το σχολικό έτος 2013-2014, κατά το οποίο, λόγω των αλλαγών στα Αναλυτικά Προγράμματα της Α' και Β' Λυκείου, οι μαθητές της Β' δεν είχαν τη δυνατότητα να διδαχθούν για την Ε.Ε. ούτε στην Α' Λυκείου του προηγούμενου έτους, ούτε στη Β' Λυκείου (εκτός από αυτούς που επέλεξαν τη Θεωρητική κατεύθυνση και το μάθημα Πολιτική και Δίκαιο).

2. Σχεδιασμός της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

2.1 Στοιχεία σχεδιασμού

Ο σχεδιασμός της εκπαιδευτικής παρέμβασης προέβλεπε τρεις βασικές φάσεις, τη φάση της προετοιμασίας, της υλοποίησης και, τέλος, τη φάση της αξιολόγησης.

Κατά τη φάση της προετοιμασίας, διάρκειας ενός περίπου μήνα, έγινε η απαιτούμενη προεργασία για τη συγκέντρωση του απαραίτητου υλικού, τη σχεδίαση και την οργάνωση των δραστηριοτήτων που θα περιελάμβανε η εκπαιδευτική πρακτική. Σε αυτή τη φάση πραγματοποιήθηκαν οι επαφές με το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, ώστε να επιτευχθεί η συμμετοχή του σχολείου μας στο Πρόγραμμα YouthActiv και να εξασφαλισθεί με αυτό τον τρόπο καλύτερη και πιο υπεύθυνη πληροφόρηση των μαθητών/-τριών μέσω ειδικών. Επίσης, κρίθηκε απαραίτητο να επιμορφωθούν οι υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί της δράσης παρακολουθώντας καταρχάς το Ευρωπαϊκό Επιμορφωτικό Πρόγραμμα Jean Monnet “Learning EU at Schools” που διοργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Αριστείας Jean Monnet του Πανεπιστημίου Αθηνών (22/02/2014), καθώς και την Ημερίδα και τα εργαστήρια που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος YouthActiv (28/03).

Για να διερευνηθούν συστηματικότερα οι εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών αξιοποιήθηκε σχετικό Ερωτηματολόγιο¹ που συνέταξε και επεξεργάστηκε το Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Προφανής προϋπόθεση για την υλοποίηση της πρακτικής υπήρξε η στοιχειώδης, έστω, εξοικείωση των μαθητών και μαθητριών τόσο με τις αρχές της ομαδοσυνεργατικής δουλειάς, όσο και με τη χρήση Η/Υ. Για την προβολή των βίντεο που λειτούργησαν ως αφορμή εξασφαλίστηκε το αμφιθέατρο του σχολείου που διαθέτει Η/Υ με σύνδεση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέα. Για τις επόμενες διδακτικές ώρες που χρησιμοποιήθηκαν

¹ Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο Παράρτημα, σελ. 26 -39.

εξασφαλίστηκε η χρήση του Εργαστηρίου Πληροφορικής, το οποίο είναι επαρκώς εξοπλισμένο ώστε να στηρίξει την παράλληλη απασχόληση των ομάδων εργασίας και διαθέτει διαρκή σύνδεση με το διαδίκτυο. Τέλος, από τη στιγμή που αποφασίστηκε η δημιουργία κινηματογραφικής ταινίας και ντοκιμαντέρ, εξασφαλίστηκε ο αναγκαίος τεχνολογικός και ψηφιακός εξοπλισμός (κάμερα λήψης και τα λογισμικά Premier, Audacity, Format Factory, Movie Maker) και αξιοποιήθηκαν οι ώρες λειτουργίας του Ομίλου Οικονομίας και Κινηματογράφου και η εμπειρία μαθητών/-τριών που συμμετείχαν σε αυτόν. Στη διανομή των ρόλων συμπεριλήφθηκαν και εκπαιδευτικοί του σχολείου, οι οποίοι ανέλαβαν τους ρόλους ενηλίκων.

2.2 Διδακτικοί στόχοι

Ο βασικός σκοπός της εκπαιδευτικής παρέμβασης ήταν να αποκτήσουν οι μαθητές γνώσεις και κριτική ικανότητα, ώστε να κατανοούν, να αναλύουν και να ερμηνεύουν τα γεγονότα, τις σχέσεις και τις εξελίξεις στην Ε.Ε. μέσα από βιωματικές και νοηματοδοτούμενες δραστηριότητες, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τη διαθεματική προσέγγιση, αξιοποιούν τις σύγχρονες τεχνολογίες, προσδίδουν ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση και ανταποκρίνονται και στους μαθησιακούς στόχους των μαθημάτων της τάξης τους.

Παρακάτω παραθέτουμε τους επιμέρους στόχους της παρέμβασης, ομαδοποιημένους σε γνωστικούς, παιδαγωγικούς και σε στόχους που σχετίζονται με τον τεχνογραμματισμό.

α) Γνωστικοί:

- Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τους θεσμούς και τις πολιτικές της Ε.Ε., καθώς και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της.
- Να συνειδητοποιήσουν την πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, να γνωρίσουν τους βασικούς σταθμούς αυτής της πορείας και να προβληματιστούν γύρω από τις ανάγκες που οδήγησαν στη δημιουργία της Ε.Ε.
- Να ενδιαφερθούν για τα μεγάλα προβλήματα της Ένωσης και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει αυτή στον 21^ο αιώνα.
- Να διαπιστώσουν τα κοινά πολιτισμικά χαρακτηριστικά, αλλά και τις μεγάλες διαφορές των χωρών της Ένωσης.
- Να προσεγγίσουν τις χώρες-μέλη της Ε.Ε., να γνωρίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και να συνειδητοποιήσουν το ρόλο που διαδραμάτισε και διαδραματίζει η καθεμιά στην πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

- Να συνειδητοποιήσουν πώς δημιουργούνται και αναπαράγονται στερεότυπα σε σχέση με τα χαρακτηριστικά, τις συμπεριφορές, τον τρόπο ζωής ατόμων και λαών.
- Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη πολύπλευρης ενημέρωσης, αξιολόγησης και διασταύρωσης των ποικίλων πληροφοριών που λαμβάνουν καθημερινά από τα ΜΜΕ.
- Να εξοικειωθούν με τις νέες ψηφιακές μορφές έκφρασης (κινηματογράφο, βίντεο, πολυμέσα, διαδίκτυο), να μάθουν να αποκωδικοποιούν και να αξιοποιούν οι ίδιοι/-ες νέους κώδικες επικοινωνίας μέσω οπτικοακουστικών μέσων, ώστε να μετατραπούν από καταναλωτές σε δημιουργούς ψηφιακών μηνυμάτων.
- Να γνωρίσουν τις τεχνικές της κινηματογραφικής αφήγησης.
- Να μάθουν τις βασικές αρχές γραμματικής και συντακτικού της ραγδαία αναπτυσσόμενης στην εποχή μας γλώσσας των εικόνων.
- Να κατακτήσουν βιωματικά το ελληνικό και αγγλικό λεξιλόγιο που τους είναι απαραίτητο για την πραγμάτευση θεμάτων σχετικών με την Ε.Ε.
- Δημιουργώντας το δικό τους κινηματογραφικό σενάριο, να ασκηθούν στις ήδη διδαχθείσες τεχνικές της αφήγησης, της περιγραφής, του διαλόγου, της συνοπτικής απόδοσης περιεχομένου.

β) Παιδαγωγικοί:

- Να ασκήσουν την κριτική τους σκέψη, αξιολογώντας και ιεραρχώντας τις πληροφορίες που αντλούν από ποικίλες πηγές.
- Να εθιστούν σε πρακτικές συνεργατικής μάθησης και να συνειδητοποιήσουν την αξία της ομαδοσυνεργατικής δουλειάς για την επίλυση προβλημάτων και την επίτευξη κοινών στόχων.
- Να εθιστούν στο να αναλαμβάνουν σοβαρά και με συνέπεια τις ευθύνες που τους αναλογούν ως μέλη μιας ομάδας εργασίας, συμπεριφορά που απαιτείται για την επιτυχία μιας ομαδικής προσπάθειας.
- Να ασκηθούν στη διαδικασία αναζήτησης, διασταύρωσης και αξιολόγησης πληροφοριών, στην προσπάθειά τους να διαμορφώσουν τεκμηριωμένη άποψη για ένα συγκεκριμένο θέμα.
- Να συνειδητοποιήσουν πόσο σημαντικό είναι να διατυπώνουν με ακρίβεια και σαφήνεια μια άποψη, πριν επιχειρήσουν να την υποστηρίξουν με επιχειρήματα.
- Να δοκιμασθούν στην έκθεση των απόψεών τους σε κοινό.

- Να καλλιεργηθούν αισθητικά και να εμπλουτισθούν συναισθηματικά μέσω της κινηματογραφικής παιδείας.
- Να βιώσουν τη χαρά της δημιουργίας μιας κινηματογραφικής ταινίας.
- Να δοκιμασθούν στη συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς επί ίσοις όροις, έτσι ώστε να συνειδητοποιήσουν πως αυτή και εφικτή είναι και επιθυμητή στην προσπάθεια για καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα.
- Να καλλιεργήσουν ευρωπαϊκή συνείδηση ως μέλη της ευρωπαϊκής κοινότητας λαών, ώστε να συμμετέχουν ως ευρωπαίοι πολίτες στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι.
- Να αποδέχονται και να υπερασπίζονται τη διαφορετικότητα, αποδεχόμενοι την ξεχωριστή συμβολή του κάθε κράτους-μέλους στην Ε.Ε., αλλά και τη σημασία της συνύπαρξης και της συνεργασίας των ευρωπαίων πολιτών.
- Να αναπτύξουν στοιχεία αλληλεγγύης και να εκτιμήσουν την αξία που έχει η συνεργασία των λαών, όταν στηρίζεται πάνω σε ανθρωπιστικά και δημοκρατικά ιδεώδη.

γ) Σε σχέση με τον τεχνογραμματισμό:

- Να συνειδητοποιήσουν βιωματικά την αξία των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) ως πηγών και μέσων ενεργητικής μάθησης.
- Να εξοικειωθούν με την αναζήτηση πληροφοριών μέσω των Μηχανών Αναζήτησης και να μπορούν να αξιοποιούν τη δυνατότητα που δίνει το διαδίκτυο για πρόσβαση σε θέματα ειδικού ενδιαφέροντος.
- Να γνωρίσουν εγκεκριμένες ιστοσελίδες και αποθετήρια εκπαιδευτικού υλικού, να μάθουν να περιηγούνται στο περιβάλλον τους, να αντλούν περιεχόμενο, να παίζουν, να μαθαίνουν και να αλληλεπιδρούν.
- Να γνωρίσουν και να είναι σε θέση να αξιοποιούν τους επίσημους δικτυακούς τόπους της Ε.Ε., ώστε να αντλούν ακριβή και ενημερωμένα στοιχεία σχετικά με το χώρο των μελλοντικών τους δραστηριοτήτων (διαμονή, σπουδές, εργασία, αναψυχή).
- Να ασκηθούν στη χρήση των κατάλληλων για τη δημιουργία μιας κινηματογραφικής ταινίας ψηφιακών μέσων, με σκοπό την αποτελεσματικότερη αξιοποίησή τους στο μέλλον για τους σκοπούς μιας παρουσίασης, την επαγγελματική τους, ίσως, ενασχόληση στον συγκεκριμένο χώρο ή, απλώς, την αξιοποίησή τους ως μέσων έκφρασης και καλλιτεχνικής δημιουργίας.

3. Εφαρμογή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

3.1 Περιβάλλον – πλαίσιο

Η προετοιμασία των μαθητών και μαθητριών της Β΄ τάξης για τη συμμετοχή τους στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα EUROSCOLA κατά το σχολικό έτος 2013-2014 ανέδειξε το έντονο ενδιαφέρον τους για τη δομή και λειτουργία της Ε.Ε., τη θέση και τις δυνατότητες των κρατών-μελών της, τις προοπτικές που εξασφαλίζει αυτή στους πολίτες τους, τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει και τις προοπτικές της εν γένει ως υπερεθνικό μόρφωμα. Η ανοιχτή πρακτική που περιγράφεται, λοιπόν, απάντησε στους προβληματισμούς των μαθητών και μαθητριών μέσα στις συνθήκες αμφισβήτησης της Ένωσης που προέκυψαν τα τελευταία χρόνια.

Πρέπει να σημειωθεί πως οι αλλαγές των τελευταίων χρόνων στα Αναλυτικά Προγράμματα της Α΄ και Β΄ τάξης του Λυκείου στέρξαν, ειδικά από τους συγκεκριμένους μαθητές, τη δυνατότητα να διδαχθούν για την Ε.Ε.² στο μάθημα των Αρχών Οικονομίας της Α΄ Λυκείου και στο μάθημα Πολιτική και Δίκαιο της Β΄ Λυκείου (με εξαίρεση αυτούς που το επέλεξαν στη Θεωρητική Κατεύθυνση). Στην προσπάθειά τους να καλύψουν αυτό το κενό, η Οικονομολόγος του σχολείου με τη Φιλόλογο του ενός τμήματος της Β΄ συναποφάσισαν, λοιπόν, τη σχεδίαση και υλοποίηση διαθεματικών και διεπιστημονικών συνδιδασκαλιών για τη διερεύνηση των παραπάνω θεμάτων, εφαρμόζοντας τις αρχές της συνεργατικής και διερευνητικής μάθησης και αξιοποιώντας τις δυνατότητες των ΤΠΕ με τρόπο ελκυστικό για τους/τις μαθητές/-τριες και αποτελεσματικό, όπως αποδείχθηκε, για την πρόσκτηση ουσιαστικής γνώσης. Εκτός από το ότι αυτοί/αυτές καλλιέργησαν ικανότητες κριτικής πλοήγησης στο διαδίκτυο, προσέγγισαν και αξιοποίησαν ψηφιακά μέσα κατάλληλα για την αποτύπωση των απόψεών τους στη γλώσσα του κινηματογράφου.

Στην εκπαιδευτική πρακτική συμμετείχαν σχεδόν όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β΄ Λυκείου του Πρότυπου Πειραματικού Λυκείου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Οι ελάχιστοι μαθητές του ενός τμήματος που δεν επέλεξαν ούτε τη Θεωρητική Κατεύθυνση, ούτε το μάθημα Αρχές Οικονομίας, ενεπλάκησαν αργότερα, παρακολουθώντας αρχικά την Ημερίδα του Πανεπιστημίου Πειραιώς και συμμετέχοντας στη διαδικασία δημιουργίας

² Από το σχολικό έτος 2014-2015 συγκεκριμένα κεφάλαια που αναφέρονται στην Ε.Ε. περιλαμβάνονται στα μαθήματα της Πολιτικής Παιδείας της Α΄ και Β΄ Λυκείου.

της κινηματογραφικής ταινίας, όπως και άλλοι/-ες της Γ' Λυκείου που συμμετείχαν στον Όμιλο Οικονομίας και Κινηματογράφου.

Οι συνδιδασκαλίες πραγματοποιήθηκαν χωρίς να διαταραχθεί το Πρόγραμμα Λειτουργίας του σχολείου, σε ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων Αρχές Οικονομίας (μάθημα Επιλογής, το οποίο είχαν επιλέξει 18 μαθητές), Πολιτική και Δίκαιο³ (μάθημα που είχαν επιλέξει όλοι οι 13 μαθητές της Θεωρητικής Κατεύθυνσης) και Νεοελληνική Γλώσσα, κυρίως, όμως, στις ώρες λειτουργίας του Ομίλου Οικονομίας και Κινηματογράφου. Σε ό,τι αφορά το Αναλυτικό Πρόγραμμα, εντάχθηκαν στην ενότητα «Η Ευρωπαϊκή Ένωση» του μαθήματος Αρχές Οικονομίας, στην ενότητα «Θεσμοί και Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης» του μαθήματος Δίκαιο και Πολιτική και στη διδασκαλία των ενοτήτων "ΜΜΕ" και "Σtereότυπα" της Νεοελληνικής Γλώσσας. Συγκεκριμένα, στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, η θεματική ενότητα "Ευρωπαϊκή Ένωση" εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Γ' Λυκείου, οπότε και μπορούν να ανακληθούν οι γνώσεις που κατακτώνται με την περιγραφείσα πρακτική. Ωστόσο, η διαδικασία έρευνας που ακολουθείται υπηρετεί άμεσα και τις ενότητες "ΜΜΕ" και "Σtereότυπα" που διδάσκονται στη Β' Λυκείου, καθώς οι μαθητές/-τριες ασκούνται στην αποκωδικοποίηση μηνυμάτων που προβάλλουν τα ΜΜΕ, συνειδητοποιούν την ανάγκη αξιολόγησης και διασταύρωσης των ειδήσεων, αλλά και τους τρόπους με τους οποίους δημιουργούνται και αναπαράγονται στερεότυπα σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τις συμπεριφορές ολόκληρων λαών. Ευρύτερα, η άσκηση στη γλώσσα των εικόνων καθίσταται πλέον αναγκαία στη διαμορφωθείσα, κυρίαρχη κοινωνία της πληροφορίας.

Για την υλοποίηση της πρακτικής χρησιμοποιήθηκε στην 1^η φάση το αμφιθέατρο του σχολείου, όπου, με τη βοήθεια βιντεοπροβολέα, προβλήθηκαν τα βίντεο-αφόρμηση. Κατόπιν, επιλέχθηκε το Εργαστήριο Πληροφορικής, στο οποίο υπάρχει επαρκής αριθμός Η/Υ και συνεχής σύνδεση με τον Παγκόσμιο Ιστό. Για τα γυρίσματα της ταινίας δεν απαιτήθηκε παρά μία κάμερα και αξιοποιήθηκαν οι χώροι του σχολείου, ενώ για το ντοκιμαντέρ όλα τα γυρίσματα ήταν εξωτερικά. Φυσικά, στη συνέχεια, για τη δημιουργία της ταινίας και του ντοκιμαντέρ και τον υποτιτλισμό της ταινίας στην αγγλική γλώσσα, οι μαθητές/-τριες χρειάστηκε να αξιοποιήσουν τα κατάλληλα λογισμικά επεξεργασίας βίντεο, εικόνας και ήχου. Ευκαία θα ήταν η ύπαρξη μικροφώνου ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της ηχοληψίας, κυρίως στα εξωτερικά γυρίσματα, ωστόσο η έλλειψη αυτή είναι εύκολο να αποκατασταθεί μόλις το επιτρέψουν οι διαθέσιμοι πόροι του σχολείου. Άλλωστε, από τη στιγμή που ένα σχολείο υιοθετήσει πρακτικές ψηφιακής αφήγησης,

³ Κατά τα σχολικά έτη 2012-2013 και 2013-2014 το μάθημα Πολιτική και Δίκαιο από Γενικής Παιδείας έγινε μάθημα της Θεωρητικής Κατεύθυνσης και, μάλιστα κατ' επιλογή, αντί του μαθήματος της Φιλοσοφίας.

εναπόκειται σε αυτό η απόφαση για το πώς και σε ποιο βαθμό θα ενισχύσει την εμπλοκή των μαθητών του στην κινηματογραφική παραγωγή.

Κατά τη διάρκεια της πρακτικής ζητήθηκε και αξιοποιήθηκε η βοήθεια ειδικών από το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Το σχολείο ενημερώθηκε για το πρόγραμμα “YouthActiv” που υλοποιεί το Πανεπιστήμιο Πειραιώς στο πλαίσιο της Δράσης ΚΑ1 του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Jean Monnet “Information and Research Activities” και οι συνεργαζόμενες εκπαιδευτικοί αιτήθηκαν και πέτυχαν τη συμμετοχή σε αυτό, αξιοποιώντας τις δράσεις του στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διδακτικής παρέμβασης.

Η πρακτική κατέληξε στη δημιουργία ενός ντοκιμαντέρ και μιας ταινίας μικρού μήκους η οποία αποτύπωσε τις σκέψεις και τους προβληματισμούς των συμμετεχόντων/-ουσών, υποβλήθηκε σε διαγωνισμό του Πανεπιστημίου Πειραιώς και βραβεύθηκε για την πρωτοτυπία της και τον τρόπο με τον οποίο αποτύπωσε την αμφιθυμία των πολιτών της Ε.Ε. απέναντι σε αυτήν και τα προβλήματα που δημιουργεί η προσπάθεια συνύπαρξης και συνεργασίας λαών ετερόκλητων που, ωστόσο, μοιράζονται κοινές αρχές και οράματα.

3.2 Τάξη

- ☐ Νηπιαγωγείο
- ☐ Α' δημοτικού
- ☐ Β' δημοτικού
- ☐ Γ' δημοτικού
- ☐ Δ' δημοτικού
- ☐ Ε' δημοτικού
- ☐ ΣΤ' δημοτικού

- ☐ Α' γυμνασίου
- ☐ Β' γυμνασίου
- ☐ Γ' γυμνασίου
- ☐ Α' λυκείου
- ☒ Β' λυκείου
- ☐ Γ' λυκείου

3.3 Διάρκεια δραστηριότητας

Για τη συγκεκριμένη διδακτική πρακτική απαιτήθηκαν:

Α. Συνολικά δεκαέξι διδακτικές ώρες, οι οποίες κατανεμήθηκαν ως εξής:

1. Νεοελληνική Γλώσσα: 6 διδακτικές ώρες
2. Αρχές Οικονομίας: 4 διδακτικές ώρες

3. Πολιτική και Δίκαιο: 6 διδακτικές ώρες

Β. Έξι ώρες για την υλοποίηση της Ημερίδας

Γ. Οι ώρες λειτουργίας του Ομίλου Οικονομίας και Κινηματογράφου τους μήνες Απρίλιο και Μάιο. Επίσης, ώρες εκτός σχολικού ωραρίου για τα γυρίσματα της ταινίας.

3.4 Αναλυτική περιγραφή της πραγματοποίησης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Α φάση: Αφόρμηση - Διερεύνηση στάσεων

1η – 2η δ.ώ. (τάξη: Β΄ Λυκείου, μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα, χώρος: αμφιθέατρο σχολείου, υλικοτεχνικός εξοπλισμός: ένας Η/Υ με σύνδεση στο διαδίκτυο και ένας βιντεοπροβολέας): Αρχικά διανεμήθηκε στους μαθητές/τριες το ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος “YouthActiv” για τη διερεύνηση των υφιστάμενων απόψεων και στάσεων τους σε σχέση με την Ε.Ε. Στη συνέχεια, οι συνεργαζόμενες εκπαιδευτικοί επέλεξαν ως αφόρμηση την προβολή αποσπασμάτων από επιλεγμένα βίντεο της σειράς *Εύρηκα* από το κανάλι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁴ (europarl.tv), αποσπασμάτων από το ψηφιακό αρχείο της ΕΡΤ (Εκπομπή ΡΙΜΕΪΚ - ΕΟΚ: 20 χρόνια) και από εκπομπές της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης (Συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής για τη συζήτηση και την επικύρωση της Συνθήκης Προσχώρησης της Ελλάδος στην ΕΟΚ & Υπογραφή της Συνθήκης Ένταξης της Ελλάδος στη ΕΟΚ), με σκοπό μια αρχική, στοιχειώδη ενημέρωση των μαθητών/-τριών για τους στόχους, τα συστατικά και την ιστορία της Ε.Ε.

Β΄ φάση: Οικοδόμηση της γνώσης

3^η - 4^η, 5^η - 6^η, 7^η - 8^η, 9^η - 10^η δ.ώ. (μαθήματα: Νεοελληνική Γλώσσα- 2 δ.ώ, Αρχές Οικονομίας- 2 δ.ώ., Πολιτική και Δίκαιο- 4 δ.ώ., συνεχόμενα δώρα ανά μάθημα, χώρος: εργαστήριο Η/Υ,) και 6ωρη σχετική Ημερίδα. Σε αυτή τη φάση αξιοποιήθηκαν η μέθοδος project και η επίσκεψη ειδικών. Οι μαθητές και μαθήτριες χωρίστηκαν με τυχαίο τρόπο σε ομάδες των τεσσάρων (4) ατόμων που ανέλαβαν η καθεμιά να διερευνήσουν:

1. Την ιστορία της δημιουργίας και εξέλιξης της Ε.Ε.
2. Το θεσμικό σύστημα της Ε.Ε. σήμερα.
3. Τη διαδικασία ένταξης ενός κράτους-μέλους, τα μέλη της Ε.Ε. σήμερα, το χρονολόγιο και τους όρους ένταξης του καθενός.

⁴ Βλέπε: Πηγές Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού που χρησιμοποιήθηκαν, αριθμ. 16.1 ως 16.19, 9, 10 και 11.

4. Τη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο της Ε.Ε.
5. Τη ζωή στην Ε.Ε., τα δικαιώματα των πολιτών της.
6. Τις βασικές πολιτικές της Ε.Ε.
7. Τις δυνατότητες που έχουν οι νέοι μέσα στην Ε.Ε.
8. Το μέλλον της Ε.Ε., τους τρόπους με τους οποίους μπορούν οι πολίτες της να το επηρεάσουν.
9. Τις σχέσεις της Ελλάδας με την Ε.Ε. από την ένταξή της σε αυτήν έως σήμερα.

Για την πραγματοποίηση των εργασιών τους ανέτρεξαν κυρίως στους επίσημους δικτυακούς τόπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁵, αλλά και σε πλήθος άλλων ψηφιακών πηγών⁶, μέσω των οποίων συγκέντρωσαν πληροφορίες, ταξίδεψαν εικονικά στα κράτη-μέλη και έπαιξαν ψηφιακά εκπαιδευτικά παιχνίδια. Κάθε ομάδα ετοίμασε για τις υπόλοιπες μία παρουσίαση με τα ευρήματά της. Οι απαιτήσεις της εργασίας κάθε ομάδας προσαρμόστηκαν στις ώρες συμμετοχής της στα τρία μαθήματα αυτής της φάσης.

6ωρη Ημερίδα: Σε αυτή τη φάση πραγματοποιήθηκε μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα Ημερίδα στο χώρο του σχολείου (28/03/2014), με συνδιοργανωτές το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στο πλαίσιο του προγράμματος YouthActiv. Εκπαιδευτικοί και μαθητές παρακολούθησαν μία ποικιλία εισηγήσεων από την πολυμελή ομάδα διδασκόντων, αποφοίτων, φοιτητών του Παν/μίου Πειραιώς και άλλων Πανεπιστημίων της χώρας μας, αλλά και ξένων φοιτητών που βρίσκονταν στη χώρα στο πλαίσιο προγραμμάτων Erasmus. Συγκεκριμένα, στο πρώτο μέρος της Ημερίδας παρουσιάστηκαν οι εισηγήσεις: «Εθνοκεντρισμός και Ευρωκεντρισμός στις Απεικονίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Μέσα Επικοινωνίας και Ταυτοτικό Έλλειμμα» (Α. Σαμαράς, Λέκτορας, Τμήμα ΔΕΣ, Πανεπιστήμιο Πειραιώς), «Ευρώπη και Μέσα Επικοινωνίας. Η Εικόνα της Ελλάδας υπό το πρίσμα του ξένου τύπου» (Σ. Παπαθανασόπουλος, Καθηγητής, Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Πανεπιστήμιο Αθηνών & Α. Καραδημητρίου, Υποψήφιος Διδάκτορας, Πανεπιστήμιο Αθηνών), «Γίνε δημοσιογράφος Ευρωπαϊκών θεμάτων» (Σ. Μιχαλόπουλος, Δημοσιογράφος Euractiv), «Ευρωπαϊκή Ένωση, Ιστορία, Θεσμικά Όργανα και Πολιτικές» (Φωτεινή Ασδεράκη, Λέκτορας, Τμήμα ΔΕΣ, Πανεπιστήμιο Πειραιώς), «Νέοι και συμμετοχή: η Ευρώπη μέσα από ταινίες μικρού μήκους και την παραγωγή

⁵ Βλέπε: Websites, αριθμ. 1 ως 13 και 16.

⁶ Βλέπε: Πηγές Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού που χρησιμοποιήθηκαν, αριθμ. 1 ως 7 και 12 ως 14. Websites, αριθμ. 14, 15 και 18.

οπτικοακουστικού περιεχομένου» (Δ. Μαραγκός, Μέλος Balkans Beyond Borders και Λ. Καραϊσκού, Τελειόφοιτη Τμήματος Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, Αριστοτέλειο Παν/μιο Θεσσαλονίκης). Ακολούθησε προβολή οπτικοακουστικού υλικού για τη λειτουργία των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε. και συζήτηση με εισερχόμενους και εξερχόμενους φοιτητές Erasmus. Το δεύτερο μέρος της Ημερίδας είχε τη μορφή εργαστηρίου. Συγκεκριμένα οι μαθητές παρακολούθησαν τα Εργαστήρια «Μείνε Ενεργός: Η Ευρώπη είσαι Εσύ», «Νεανική/Κοινωνική Επιχειρηματικότητα» και «Ασκήσεις Προσομοίωσης των ευρωπαϊκών οργάνων». Παράλληλα επιμορφώθηκαν οι εκπαιδευτικοί του σχολείου μας στην «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική» από τη Φ. Ασδεράκη, σε «Ζητήματα Πολυγλωσσίας» από τον Χ. Γκούσιο, Αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Πειραιώς, και στο «Erasmus+» από τον Δ. Μαραγκό, Υπεύθυνο Επικοινωνίας ΙΚΥ. Το υλικό και οι δραστηριότητες της Ημερίδας αυτής βοήθησαν ουσιαστικά τις ομάδες εργασίας των μαθητών και μαθητριών να επιλύσουν απορίες τους, να συγκεκριμενοποιήσουν τους προβληματισμούς τους αλλά και τις προσδοκίες τους από την Ε.Ε.

9^η – 10^η και 11^η- 12^η δ.ώ. (μαθήματα: Νεοελληνική Γλώσσα και Πολιτική και Δίκαιο, συνεχόμενα δώρα, χώρος: εργαστήριο Η/Υ, σχολική αίθουσα): οι ομάδες παρουσίασαν το αποτέλεσμα της δουλειάς τους και ακολούθησε συζήτηση με βασικούς άξονες:

- τους στόχους δημιουργίας ενός υπερεθνικού ευρωπαϊκού οργανισμού.
- Την μέχρι σήμερα πορεία του, τα προβλήματα που ανέκυψαν.
- Τις προοπτικές που διαφαίνονται για τη νέα γενιά πολιτών της Ένωσης.

Γ' φάση: Έκφραση – Εφαρμογή

13^η – 14^η δ.ώ. (μάθημα: Αρχές Οικονομίας) και

Οι ώρες λειτουργίας του Ομίλου Οικονομίας και Κινηματογράφου (για το δίμηνο Απριλίου-Μαΐου)

Για την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης απαιτήθηκε αρχικά ένα δώρο (13^η – 14^η δ.ώ.) στο μάθημα Αρχές Οικονομίας και όλες οι ώρες λειτουργίας του Ομίλου Οικονομίας και Κινηματογράφου τους μήνες Απρίλιο και Μάιο. Συγκεκριμένα, στο δώρο του μαθήματος των Αρχών Οικονομίας οι μαθητές συζήτησαν τις εντυπώσεις τους από την Ημερίδα που παρακολούθησαν, αντάλλαξαν απόψεις, περιηγήθηκαν στον ιστότοπο του Προγράμματος YouthActiv του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς και προβληματίστηκαν για τον τρόπο συμμετοχής του σχολείου μας στο διαγωνισμό του εν λόγω Προγράμματος. Στη συνέχεια, απαιτήθηκε μια δώρη συνάντηση όλων των μαθητών/-τριών της Β' τάξης στον Όμιλο Οικονομίας και

Κινηματογράφου, κατά την οποία παρουσιάστηκαν συνοπτικά οι εργασίες των ομάδων. Ακολούθως, συζητήθηκε το πώς θα ήθελαν οι μαθητές/-τριες να εκφράσουν τις σκέψεις τους και να τις δημοσιοποιήσουν στην υπόλοιπη σχολική κοινότητα. Μέσα από μια διαδικασία ιδεοθύελλας προκρίθηκε η δημιουργία μιας κινηματογραφικής ταινίας μικρού μήκους, στην οποία πρωταγωνιστές θα ήταν οι βασικοί πρωταγωνιστές της Ε.Ε.: τα κράτη-μέλη και οι ηγέτες των ισχυρότερων από αυτά (Άγκελα Μέρκελ, Φρανσουά Ολάντ). Σε ένα υποτιθέμενο "σχολείο της Ευρώπης", οι μαθητές και μαθήτριες επέλεξαν να εκπροσωπήσουν ο καθένας έναν "μαθητή", ένα κράτος-μέλος του οποίου η πορεία μέσα στην Ε.Ε. παρουσιάζει ξεχωριστό ενδιαφέρον, να μελετήσουν την ιστορία του και τη θέση του στην Ένωση, την εικόνα που έχει στα ΜΜΕ και, κατόπιν, να γράψουν από κοινού το σενάριο της ταινίας, με τρόπο ώστε κάθε χαρακτήρας να παραπέμπει πράγματι στο αντίστοιχο κράτος-μέλος και οι μεταξύ τους σχέσεις να απηχούν πράγματι τη σημερινή εικόνα της Ευρώπης. Στην εξέλιξη της ταινίας οι "μαθητές" θα έπρεπε να βρουν τρόπους να συνεργαστούν προς το κοινό όφελος του σχολείου τους.

Για την υλοποίηση του συγκεκριμένου εγχειρήματος ακολουθήσαμε μία από τις πιο αποτελεσματικές συνεργατικές τεχνικές μάθησης, τη μέθοδο Jigsaw. Η εφαρμογή της στρατηγικής ακολούθησε τα εξής στάδια: Αρχικά οι μαθητές/-τριες χωρίστηκαν σε ομάδες των έξι ατόμων και κάθε ομάδα ανέλαβε να συγγράψει το δικό της σενάριο. Για τον σκοπό αυτό, κάθε μαθητής/-τρια της ομάδας ανέλαβε να εμβαθύνει ως "ειδικός" σε ένα διαφορετικό υπο-θέμα που αφορούσε την πλοκή της ταινίας⁷. Στη συνέχεια σχηματίστηκαν οι έξι ομάδες των "ειδικών", οι οποίοι μοιράστηκαν τις γνώσεις και πληροφορίες τους για κάθε υπο-θέμα. Ακολούθησε συζήτηση και καταιγισμός ιδεών στο πλαίσιο των ομάδων "ειδικών" για το πώς θα παρουσιάσουν την εξειδικευμένη γνώση στις αρχικές τους ομάδες και τέλος αυτοί/-ές επέστρεψαν στις αρχικές ομάδες και μοιράστηκαν με τους υπόλοιπους την εξειδικευμένη γνώση. Έτσι, κάθε ομάδα ήταν έτοιμη για τη συγγραφή του σεναρίου, για την οποία χρησιμοποιήθηκαν τεχνικές δημιουργικής γραφής. Το τελικό σενάριο ήταν ένας συγκερασμός των σεναρίων που συνέγραψαν οι επιμέρους ομάδες. (Στο Παράρτημα, σελ. 31, παρουσιάζεται συνοπτικά η υπόθεση της ταινίας)

Για τη δημιουργία της ταινίας αξιοποιήθηκε το παιχνίδι ρόλων, μια αποτελεσματική διδακτική τεχνική που, μέσα από το βίωμα, βοηθά τους μαθητές/τριες να κατανοήσουν βαθύτερα τόσο την κατάσταση όσο και τις αντιδράσεις τους απέναντί της. Μια ομάδα μαθητών, εκτός από τη συμμετοχή τους στην ταινία, επέλεξαν να δημιουργήσουν

⁷ Τα υπο-θέματα ήταν: Η Ε.Ε. ως οντότητα και η στάση της προς τα κράτη-μέλη, η Ελλάδα ως μέλος της Ε.Ε., τα κράτη-μέλη του ευρωπαϊκού νότου (PIGS), τα ισχυρά κράτη-μέλη της Ε.Ε., τα οικονομικά ασθενέστερα κράτη-μέλη της Ε.Ε., τρίτα κράτη και οι σχέσεις τους με την Ε.Ε.

ντοκιμαντέρ για τη ζωή των νέων μέσα στην Ε.Ε. και για όσα αυτή μπορεί να τους προσφέρει, υπό την καθοδήγηση της οργάνωσης Balkans Beyond Borders του Προγράμματος YouthActiv.

Χρειάστηκαν, επίσης, αρκετές ώρες εκτός ωρολογίου προγράμματος για την πραγματοποίηση κάποιων γυρισμάτων, για το μοντάζ, τη μετάφραση του σεναρίου στην αγγλική γλώσσα και τον υποτιτλισμό της ταινίας. Καθώς η συγγραφή σεναρίου αποτελεί απαιτητικό εγχείρημα και οι ανάγκες δημιουργίας μιας ταινίας επιβάλλουν τη συνεργασία πλήθους άλλων συντελεστών, τελικά ενεπλάκησαν στη δημιουργία της ταινίας με τον έναν ή τον άλλο τρόπο όλοι οι μαθητές/-τριες της Β΄ τάξης, αλλά και κάποιοι μαθητές άλλων τάξεων. Επίσης, ενεπλάκησαν μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων, που ανέλαβαν τους ρόλους ενηλίκων. Ειδικά για τη δημιουργία του ντοκιμαντέρ, οι μαθητές ήρθαν σε επαφή και πήραν συνεντεύξεις από φοιτητές της πόλης μας, αλλά και από φοιτητές που σπουδάζουν στη Θεσσαλονίκη μέσω του Προγράμματος Erasmus.

Όλοι οι συντελεστές, αφού μελέτησαν τις πρακτικές δημιουργίας μιας κινηματογραφικής ταινίας⁸, ανέλαβαν ρόλους (σκηνοθέτη, διευθυντή φωτογραφίας, ηχολήπτη, σκριπτ, σκηνογράφου, ενδυματολόγου, υπεύθυνου μοντάζ, ηθοποιού, υπεύθυνου μεταγλώττισης) και, τελικά, ολοκλήρωσαν τη ταινία τους και την υπέβαλαν στον διαγωνισμό του προγράμματος YouthActiv, στον οποίο έλαβαν το 1^ο βραβείο. Ένα μέρος από το πρωτότυπο υλικό που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες του Ομίλου Οικονομίας και Κινηματογράφου έχει αναρτηθεί στο Blog «ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ» που δημιουργήσαμε την τρέχουσα σχολική χρονιά (Βλέπε: Websites, αριθμ. 20).

Η ταινία συμμετείχε στα μαθητικά Φεστιβάλ Camerazizanio - 14η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Νεανικής Οπτικοακουστικής Δημιουργίας και 7ο Πανελλήνιο Μαθητικό Φεστιβάλ Λάρισας. Επίσης, μεταγλωττίσθηκε με τη συνεργασία της καθηγήτριας Αγγλικών, με σκοπό να διακινηθεί ευκολότερα διαδικτυακά σε αλλόγλωσσες κοινότητες και να αποτελέσει αφορμή για έναν ευρύτερο διάλογο των νέων στο πλαίσιο της Ε.Ε. Με τον τρόπο αυτό, άλλωστε, οι μαθητές και μαθήτριες ολοκλήρωσαν την κατάκτηση του ελληνικού και αγγλικού λεξιλογίου που τους είναι αναγκαίο για την πραγμάτευση θεμάτων σχετικών με την Ένωση.

Τόσο η ταινία «Για ένα πουκάμισο ... αδειανό;», όσο και το ντοκιμαντέρ «Η Ευρωπαϊκή Ένωση στις ζωές των νέων» βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Προγράμματος YouthActiv: <http://www.youthactiv.eu/category/eu-videos/>

⁸ Βλέπε: Websites, αριθμ. 14, 29, 21, 22 και 23.

Εικόνα 1 – Η αφίσα της ταινίας «Για ένα πουκάμισο... αδειανό;»

3.5 Ρόλος του διδάσκοντα

☐ Διδακτικός	☐ Προπονητικός
☒ Ενθαρρυντικός	☐ Διαχειριστικός
☒ Υποστηρικτικός	☒ Μέντωρ
☒ Συμβουλευτικός	☐ Υποκινητικός
☒ Διευκολυντικός	☐ Κριτικός
☒ Συντονιστικός	☒ Επιμελητής περιεχομένου (curator)
☐ Ηγετικός	☒ Τεχνική υποστήριξη

☒ Διαμεσολαβητικός

☐ Άλλος ρόλος:

☐ Εποπτικός

4. Πηγές Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου που αξιοποιήθηκαν

1. Η ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Ποιες χώρες περιλαμβάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση - Η Ευρώπη σε 12 μαθήματα - Γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6996?locale=el>
2. Τα κράτη της Ευρωζώνης,
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/2999?locale=el>
3. Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/3233?locale=el>
4. Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/3324?locale=el>
5. Το παιχνίδι των Ευρωπαϊκών κρατών,
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7241?locale=el>
6. Ελλάδα και Ευρώπη,
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6995?locale=el>
7. Απόσπασμα σχετικό με την Ευρώπη από συνέντευξη της Ελένης Γλύκατζη – Αρβελέρ,
http://photodentro.edu.gr/photodentro/Ellada_kai_Evrvwpi_pidx0033615/index_arveler.html
8. Η ταυτότητα της Ευρώπης,
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/3059?locale=el>
9. Ταινιοθήκη Τηλεόρασης [πηγή: Ψηφιακό Αρχείο της EPT] – ΡΙΜΕΪΚ-ΕΟΚ: 20 ΧΡΟΝΙΑ,
<http://bit.ly/1IkeBZp>
10. Συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής για τη συζήτηση και την επικύρωση της Συνθήκης Προσχωρήσεως της ΕΛΛΑΔΟΣ στην ΕΟΚ,
<http://www.ert-archives.gr/V3/public/main/page-assetview.aspx?tid=47292&autostart=0>
11. Στο Ζάππειο Μέγαρο υπογράφεται η Συνθήκη Ένταξης της ΕΛΛΑΔΟΣ στην ΕΟΚ,
<http://www.ert-archives.gr/V3/public/main/page-assetview.aspx?tid=73115&autostart=0>
12. Οι σχέσεις των κρατών της Ευρώπης και η Ευρωπαϊκή Ένωση,
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL100/418/2821,10651/>
13. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ελλάδα,
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-F103/165/1148,4238/>
14. Οι Ευρωπαίοι Πολίτες,

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-F103/165/1149,4241/>

15. Ο επίσημος ιστότοπος της Ε.Ε., http://europa.eu/index_el.htm

16. Ο διαδικτυακός τηλεοπτικός σταθμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, <http://europarl.tv.europa.eu/home>

- 16.1. <http://bit.ly/1NJzzlf> (Εύρηκα!: Η ιδέα που οδήγησε στην Ευρωπαϊκή Ένωση)
- 16.2. <http://bit.ly/1JoeboN> (Εύρηκα: Δημιουργία της ΕΚΑΧ)
- 16.3. <http://bit.ly/1MQblGo> (ΕΥΡΗΚΑ! Η υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης)
- 16.4. <http://bit.ly/1Joeksx> (Εύρηκα: Schuman, ο 'Πατέρας της Ευρώπης')
- 16.5. <http://bit.ly/1hHZlkC> (Εύρηκα: Spaak, ο 'Κύριος Ευρώπη')
- 16.6. <http://bit.ly/1PArPqt> (Εύρηκα: Adenauer, ο 'αρχιτέκτονας της Ένωσης')
- 16.7. <http://bit.ly/1EZh63o> (Εύρηκα!: Από 6 μέλη σε 27 και ακόμα μεγαλώνει!)
- 16.8. <http://bit.ly/1Jy6Z6B> (Εύρηκα: Όσο πιο πολλοί, τόσο καλύτερα!)
- 16.9. <http://bit.ly/1NWxJSr> (Εύρηκα: Η οικοδόμηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης)
- 16.10. <http://bit.ly/1fl2a2L> (Εύρηκα!: Χώρος του Σένγκεν)
- 16.11. <http://bit.ly/1JAo6Gj> (Εύρηκα: Πόλεμος προ των πυλών της Ευρώπης)
- 16.12. <http://bit.ly/1U8bOP6> (Εύρηκα: Ευρωεκλογές)
- 16.13. <http://bit.ly/1Jy7gGJ> (Εύρηκα: Η εσωτερική αγορά)
- 16.14. <http://bit.ly/1Jy7jCm> (Εύρηκα! Ενιαία Αγορά)
- 16.15. <http://bit.ly/1NCxfUu> (Εύρηκα: Η μεγάλη Ενιαία Αγορά)
- 16.16. <http://bit.ly/1NCxgYn> (Εύρηκα: Η ιδέα του Ευρώ)
- 16.17. <http://bit.ly/1Jlsrwq> (Εύρηκα: Το ευρώ, ένα από τα ομόλογα της Ευρωπαϊκής Ένωσης)
- 16.18. <http://bit.ly/1LydVV9> (Εύρηκα: Η κυκλοφορία του ευρώ)
- 16.19. <http://bit.ly/1U8c5BM> (Εύρηκα: Το νόμισμα της Ευρώπης)

5. Στοιχεία τεκμηρίωσης και επέκτασης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

5.1 Αποτελέσματα - Αντίκτυπος

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική παρέμβαση σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με τρόπο ώστε να προσφέρει «αξιόλογη» γνώση, και ως τέτοια νοείται η γνώση εκείνη που προέρχεται από την κοινωνία, διαμεσολαβείται μέσω της κοινωνίας και απευθύνεται στην κοινωνία, η γνώση που προετοιμάζει το μαθητή να αντιμετωπίσει καταστάσεις και προβλήματα, που αναπτύσσει το ενδιαφέρον του για τα τοπικά και παγκόσμια προβλήματα, που τον

μαθαίνει πώς να μαθαίνει, προωθεί τη δια βίου μάθηση, καλλιεργεί ισόρροπα όλους τους τομείς ανάπτυξής του, απευθύνεται παράλληλα στο νου και στην καρδιά του.

Η εφαρμογή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής και η αξιοποίηση του συγκεκριμένου ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου υπηρέτησαν, πράγματι, αποτελεσματικότητας την πρόθεση αυτή και τους συγκεκριμένους διδακτικούς, παιδαγωγικούς και τεχνολογικούς στόχους που είχαμε εξαρχής θέσει. Έδωσαν στους μαθητές και τις μαθήτρές μας την ευκαιρία να συνεργαστούν δημιουργικά, να γνωρίσουν βιωματικά τα ψηφιακά μέσα κινηματογραφικής αφήγησης, να ενημερωθούν ως υπεύθυνοι ευρωπαίοι πολίτες για την ιστορία της Ε.Ε., το πλαίσιο λειτουργίας και τις δυσλειτουργίες της, τα δικαιώματα και τις δυνατότητες των πολιτών της, να ασκηθούν σε πρακτικές ορθής χρήσης του διαδικτύου και των σύγχρονων τεχνολογιών, να συνειδητοποιήσουν ότι μπορούμε να αντλήσουμε γνώση από ποικίλες πηγές, με ποικίλους τρόπους και μέσα, με πρακτικές ευχάριστες και δημιουργικές, και ότι το σχολείο μπορεί με λίγη φαντασία και ειλικρινή συνεργασία εκπαιδευτικών και μαθητών να αποτελέσει τον χώρο γι' αυτό.

Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές/-τριες, ακόμη και κάποιοι/-ες που αντιμετώπιζαν μαθησιακά προβλήματα ή εμφανίζονται σχετικά αδιάφοροι στο μάθημα, ανέλαβαν οι ίδιοι να ερευνήσουν, να επιλύσουν απορίες τους για τη δομή, τους θεσμούς και τη λειτουργία της Ε.Ε. και, κατόπιν, να αποτυπώσουν τους προβληματισμούς τους με τρόπο εύληπτο, κριτικό και, κατά το δυνατόν, αντικειμενικό. Ασκήθηκαν στη διαδικασία διεξαγωγής έρευνας στο διαδίκτυο και ανέπτυξαν την ικανότητα επιλογής των κατάλληλων πληροφοριών και αξιοποίησης με τρόπο κριτικό και δημιουργικό της πληθώρας οπτικοακουστικών προϊόντων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητάς τους. Λειτουργήσαν, λοιπόν, ως υπεύθυνοι ερευνητές αλλά και ως υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες, καλλιεργώντας παράλληλα στάσεις, αξίες και συμπεριφορές που τους βοηθούν να κατανοήσουν τη σημασία της συνύπαρξης και της συνεργασίας των ευρωπαίων πολιτών. Γνώρισαν ποικιλία ψηφιακών μέσων, ασκήθηκαν στη χρήση τους και μετουσίωσαν τη γνώση αυτή σε δημιουργία με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο. Συνεργάστηκαν εποικοδομητικά με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου και μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας και διαχειρίστηκαν τη συνεργασία αυτή με ωριμότητα. Συμμετείχαν στην όλη διαδικασία με ιδιαίτερη διάθεση και προθυμία, προσέγγισαν βιωματικά και με τρόπο ουσιαστικό θέματα ιστορίας, οικονομίας, πολιτικής παιδείας, γλώσσας και πληροφορικής, απόλαυσαν τη διαδρομή, αισθάνθηκαν, τέλος, υπερήφανοι για το αποτέλεσμα της δουλειάς τους και την απήχηση που είχε αυτό σε ολόκληρη τη σχολική κοινότητα αλλά και στο διαδίκτυο όπου αργότερα αναρτήθηκε. Το σχολείο ξέφυγε, επομένως, στην περίπτωση αυτή από το συμβατικό πλαίσιο λειτουργίας του και λειτούργησε ως θύλακας δημιουργικής συνεργασίας εκπαιδευτικών και μαθητών, ανοιχτός στην τοπική και διαδικτυακή κοινότητα.

Από την άλλη μεριά, η επιμόρφωση που επέλεξαν να παρακολουθήσουν, η προετοιμασία της διδακτικής πρακτικής και η υλοποίησή της υπήρξαν και για τις εμπλεκόμενες εκπαιδευτικούς εξαιρετική ευκαιρία εμπλουτισμού των δικών τους γνώσεων, εξοικείωσης με ψηφιακά μέσα και εκπαιδευτικούς ιστότοπους, γόνιμης συνεργασίας με τους μαθητές/-τριες, άντλησης μεγάλης ικανοποίησης από μια εκπαιδευτική διεργασία ζωντανή, απολύτως συμβατή με τις ανάγκες των μαθητών αλλά και τις νέες παιδαγωγικές θεωρίες μάθησης, ανοιχτή στην κοινωνία και τις σύγχρονες προκλήσεις.

Παρότι η άνεση των εφήβων στη χρήση ψηφιακών μέσων είναι δεδομένη και υπήρξε αναμενόμενη, εντυπωσιακή ήταν κατά τη διάρκεια της πρακτικής η προσπάθειά τους να γνωρίσουν σε βάθος τα μέσα κινηματογραφικής δημιουργίας που τους ήταν έως τότε άγνωστα, να επιλύσουν προβλήματα συνεργασίας που ανέκυψαν και να βελτιστοποιήσουν το παραγόμενο προϊόν. Εξαιρετικά ενδιαφέροντα, επίσης, ήταν τα σχόλια και η αντίδρασή τους όταν συνειδητοποίησαν τις δυνατότητες που μας δίνουν τα ψηφιακά μέσα να διαφωτίσουμε αλλά και να διαστρεβλώσουμε την πραγματικότητα. Αξιοσημείωτος, τέλος, είναι ο ζήλος που επιδεικνύουν οι μαθητές/τριες όταν συμμετέχουν σε διαγωνισμούς και εκπροσωπούν με το έργο τους το σχολείο, αλλά και όταν έρχονται σε επαφή με μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας.

Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε, αλλά και αυτό που προέκυψε από τη συγκεκριμένη πρακτική, είναι ευέλικτο, δυναμικό και εύχρηστο. Πολλές από τις δράσεις της πρακτικής επαναχρησιμοποιήθηκαν το σχολικό έτος 2014-2015 στο μάθημα της Πολιτικής Παιδείας της Α' και Β' Λυκείου για τη διδασκαλία των εννοιών που αναφέρονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα αξιοποιήθηκαν και πάλι αποσπάσματα από τα σχετικά video για να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες την πορεία της Ε.Ε. και πολλές από τις πηγές του ψηφιακού υλικού για ανάλογες ομαδικές εργασίες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του μαθήματος. Ιδιαίτερα η ταινία, κάθε φορά που προβάλλεται, αποτελεί αφορμή για πολύ γόνιμες συζητήσεις. Η περιγραφείσα πρακτική επαναχρησιμοποιήθηκε, επίσης, στο πλαίσιο Πολιτιστικού Προγράμματος για την προσέγγιση λογοτεχνικών κειμένων και την ελεύθερη κινηματογραφική απόδοσή τους. Συγκεκριμένα, ομάδα μαθητών/-τριών προσέγγισε την προσωπικότητα του Σαίξπηρ, το έργο του, τα έργα τέχνης που το έργο αυτό ενέπνευσε, και δημιούργησε μία σύγχρονη κινηματογραφική εκδοχή του *Ρωμαίος και Ιουλιέτα*. Στο πλαίσιο του ίδιου Προγράμματος, άλλες ομάδες μαθητών συνέγραψαν τα σενάρια και προχώρησαν στη δημιουργία ταινιών με θέματα που οι ίδιοι/-ες επέλεξαν για το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν για την ηλικία τους και τη σύγχρονη κοινωνία (προβλήματα αυτοεικόνας των εφήβων, προβλήματα εξαρτήσεων, η αυξανόμενη κυριαρχία των ηλεκτρονικών μέσων). Τέλος, το πρωτότυπο υλικό που δημιουργήσαμε και παρέχει χρήσιμες οδηγίες σε μαθητές/τριες -και όχι μόνο- που επιθυμούν να δημιουργήσουν τις δικές τους ταινίες είναι διαθέσιμο στο Blog «ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

ΔΙΚΤΥΟ Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ» που δημιουργήσαμε την τρέχουσα σχολική χρονιά, με τη φιλοδοξία να αποτελέσει τον κοινό τόπο δικτύου εκπαιδευτικών που σκοπεύουν να αξιοποιήσουν την κινηματογραφική δημιουργία για παιδαγωγικούς σκοπούς.

Η συγκεκριμένη πρακτική προσεγγίζει διαθεματικά και διεπιστημονικά το ζήτημα της Ε.Ε., χρησιμοποιώντας καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις και στρατηγικές που κινητοποιούν τους μαθητές/τριες, προάγουν την ενεργό συμμετοχή και την αλληλεπίδραση και διευκολύνουν τη δημιουργία συνθηκών μάθησης και έρευνας (μέθοδος project, μέθοδος Jigsaw, επίσκεψη ειδικών, παιχνίδι ρόλων, προσομοίωση, διαλογική αντιπαράθεση, δημιουργική αφήγηση, κινηματογραφική δημιουργία). Επίσης, υπό το πρίσμα των θεωριών οικοδόμησης της γνώσης, οι σύγχρονες τεχνολογίες αξιοποιούνται ως σημαντικά εργαλεία που διευκολύνουν στη διερεύνηση και απόκτηση γνώσεων και στην επίτευξη μαθησιακών στόχων, μέσα σε ένα ολοκληρωμένο μαθησιακό πλαίσιο, χωρίς όμως να αντιμετωπίζονται ως πανάκεια.

Βασική καινοτομία της συγκεκριμένης πρακτικής αποτελεί η παιδαγωγική αξιοποίηση της κινηματογραφικής δημιουργίας, η επιστράτευση των μέσων της κινηματογραφικής αφήγησης -αφήγησης που είναι εξαιρετικά ελκυστική για τους μαθητές και τις μαθήτριες αλλά μόνον ως μέσου ψυχαγωγίας- για την κατάκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που απαντούν τόσο στις τρέχουσες ανάγκες του εκπαιδευτικού μας συστήματος, όσο και στις επιδιώξεις ενός πιο σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος, περισσότερο προσαρμοσμένου στις προκλήσεις του κόσμου που πρέπει να διαχειριστούν οι σημερινοί έφηβοι. Επηρεάζοντας πέρα από τη διανοητική και τη συναισθηματική κατάσταση των μαθητών, η δημιουργία μιας ταινίας βοηθά στην κατάκτηση και αφομοίωση της γνώσης. Μάλιστα, με το να χειρίζονται οι ίδιοι τον τρόπο μετάδοσης της πληροφορίας, να αντιμετωπίζουν το κείμενο ως παιχνίδι ρόλων και το μάθημα ως παιχνίδι, οι μαθητές/-τριες που συμμετέχουν στη δημιουργία της ωθούνται με τον καλύτερο τρόπο να συμμετάσχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Η κύρια καινοτομία της, ωστόσο, έγκειται στο γεγονός ότι εντάσσει στο Λύκειο την ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης, τόσο μέσω της βιωματικής και ενεργούς μάθησης, όσο και μέσα από τη λειτουργική ενσωμάτωση και ένταξη των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Κι αυτό γίνεται σε μια χρονική περίοδο κρίσιμη τόσο για το μέλλον της Ε.Ε., όσο και για τη θέση της χώρας μας μέσα σε αυτή. Άλλωστε το σχολείο πρέπει να αποτελεί ζωντανό οργανισμό μάθησης και οικοδόμησης της γνώσης και η εκπαίδευση οφείλει να ανταποκρίνεται δημιουργικά στις απαιτήσεις της επικαιρότητας.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα από την εφαρμογή της πρακτικής έγιναν εμφανή από την ποιότητα του σεναρίου που συνέταξαν οι μαθητές, το οποίο αποδεικνύει εξαιρετική γνώση τόσο της δομής και της πορείας της Ε.Ε., όσο και των προβλημάτων που ανέκυψαν

σε αυτή. Σε επίπεδο γλώσσας, η σύνταξη των διαλόγων και η κατασκευή της ταινίας που δημιουργήσαν οι μαθητές/-τριες δείχνουν τη επιτυχή χρήση της συμβατικής, αλλά και της γλώσσας των εικόνων. Τέλος, σε επίπεδο ψηφιακών γνώσεων, κατάφεραν να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους ψηφιακούς πόρους και τις δυνατότητες των ΤΠΕ για να δομήσουν το τελικό προϊόν της δουλειάς τους. Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται προφανώς από το πρώτο βραβείο που απέσπασε η ταινία τους στο διαγωνισμό του Προγράμματος YouthActiv, τα κολακευτικά σχόλια από το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, αλλά και την απήχρησή της στη σχολική και διαδικτυακή κοινότητα.

5.2 Σχέση με άλλες ανοιχτές εκπαιδευτικές πρακτικές

Στην ουσία, η ανοικτή εκπαιδευτική πρακτική υιοθετεί το σκεπτικό του εκπαιδευτικού προγράμματος "Πάμε σινεμά", αλλά δεν περιορίζεται στη χρήση της κινηματογραφικής αφήγησης ως μέσου έκφρασης και καλλιτεχνικής δημιουργίας. Εντάσσοντάς την στην εκπαιδευτική διαδικασία, την καθιστά μέσο εισαγωγής στην επιστημονική έρευνα, την αξιολόγηση και διαχείριση της πληροφορίας, την ενεργή πρόσκτηση γνώσης με αυτενέργεια αλλά και συνεργασία μεταξύ των μαθητών/-τριών στο μοντέλο της μεθόδου project. Με τον τρόπο αυτό, προωθούνται ποικίλες δεξιότητες που η κατάκτησή τους συνιστά ζητούμενο κάθε εκπαιδευτικού συστήματος και, μάλιστα, με τρόπο εξαιρετικά ελκυστικό.

Η καινοτομία της πρακτικής, επομένως, έγκειται ακριβώς στον συνδυασμό ποικίλων μέσων που καταλήγει σε ποικίλα και ουσιαστικά μαθησιακά αποτελέσματα, σε μια σχολική τάξη ανοιχτή και δρώσα. Απόλυτη καινοτομία συνιστά, επιπλέον, η ένταξη του κινηματογράφου στην εκπαιδευτική διαδικασία όχι πλέον ως αφορμή για σχολιασμό πολιτικών, κοινωνικών, οικονομικών θεμάτων και θεμάτων αισθητικής, αλλά ως μέσου μάθησης.

5.3 Αξιοποίηση, Γενίκευση, Επεκτασιμότητα

Λαμβάνοντας υπόψη την ευρύτητα του θέματος, το αυξημένο ενδιαφέρον που παρουσιάζει εξαιτίας των τελευταίων εξελίξεων και τις αυξημένες δυνατότητες προσαρμογής της, η παρούσα εκπαιδευτική πρακτική θα μπορούσε να αξιοποιηθεί σε πληθώρα σχολικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων.

Τα αναλυτικά προγράμματα διαφόρων μαθημάτων, ημιτυπικές, αλλά και άτυπες μορφές μάθησης, μπορούν να αξιοποιηθούν ώστε να γνωρίσουν, να κατανοήσουν και να αξιολογήσουν οι μαθητές/-τριές μας την προσπάθεια για ενοποίηση της Ευρώπης, αυτό το

μοναδικό στην ιστορία πείραμα διακυβέρνησης, σε μια περίοδο που φαίνεται ότι αγγίζει τα όριά του.

Αρχικά, η πρακτική μπορεί να αξιοποιηθεί στο μάθημα της Πολιτικής Παιδείας της Α΄ Λυκείου για τη διδασκαλία της Ενότητας «Η συμπολιτεία – Η Ευρωπαϊκή Ένωση», καθώς και στο μάθημα της Πολιτικής Παιδείας της Β΄ Λυκείου για τη διδασκαλία του Κεφαλαίου «Θεσμοί και Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Επίσης, στο μάθημα Βασικές Αρχές Κοινωνικών Επιστημών περιλαμβάνεται ενότητα που αναφέρεται στην παγκόσμια κοινότητα και στο ρόλο των διεθνών οργανισμών, η οποία όμως είναι εκτός διδακτέας ύλης.

Η υποβαλλόμενη πρόταση μπορεί επίσης, με τις αναγκαίες προσαρμογές, να εφαρμοστεί στα μαθήματα της Νεοελληνικής Γλώσσας (Θεματικός Κύκλος: Ευρωπαϊκή Ένωση) και Ιστορίας (Κεφάλαιο ΣΤ΄, Εν. 5: Η πορεία προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση: πραγματικότητες και προοπτικές) της Γ΄ Λυκείου, αλλά και στο μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας κάθε λυκειακής τάξης. Επίσης, μπορεί, προφανώς, να υλοποιηθεί στο πλαίσιο ενός project ή ενός Ομίλου.

Ευρύτερα, ωστόσο, η περιγραφείσα διαδικασία αναζήτησης, αξιολόγησης και ανασύνθεσης πληροφοριών και η απόδοσή τους ή ο σχολιασμός τους μέσω μιας κινηματογραφικής δημιουργίας μπορεί να ενταχθεί σε οποιοδήποτε διδακτικό αντικείμενο, σε οποιαδήποτε μορφή τυπικής, ημιτυπικής και άτυπης πρακτικής γραμματισμού και να υπηρετήσει την πραγμάτευση οποιασδήποτε θεματικής. Σε κάθε περίπτωση, είναι δεδομένη και αποτελεί προστιθέμενη αξία η άμεση, προσωπική εμπλοκή των μαθητών/-τριών, η δημιουργική συνεργασία τους και η κατασκευή νέας γνώσης από τους/τις ίδιους/-ες με τη χρήση σύγχρονων ψηφιακών μέσων.

6. Πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε

Βιβλία – Περιοδικά

1. Βαλιαντή, Σ. – Κουτσελίνη, Μ. (2006). Επαναπροσδιορισμός του Αναλυτικού Προγράμματος στη σύγχρονη κοινωνία της γνώσης και της κοινωνικής συνοχής, Πρακτικά 9^{ου} Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου.
2. Colander, D. (1991). A consideration of the Economics Major in America Higher Education, *Journal of Economic Education*, Summer: 227-234.
3. Courau, S. (2000). Τα βασικά εργαλεία του εκπαιδευτή ενηλίκων, Αθήνα: Μεταίχμιο.

4. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2000). Προς μια ευρωπαϊκή διάσταση εκπαίδευσης και ενεργού συμμετοχής του πολίτη, Λουξεμβούργο.
5. Frey, K. (1986). Η μέθοδος «project». Μια μορφή συλλογικής εργασίας στο σχολείο. Παιδαγωγική και Εκπαίδευση 14, Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
6. Ματσαγκούρας, Η. (2002). Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση, Αθήνα: Γρηγόρης.
7. Ματσαγγούρας, Η. (2002). Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση, Αθήνα: Γρηγόρης.
8. Μπάλιας, Σ. (2008). Ενεργός πολίτης και εκπαίδευση, Αθήνα: εκδ. Παπαζήσης.
9. Παντίδης, Σ. & Πασιάς, Γ. (2004). Ευρωπαϊκή Διάσταση στην Εκπαίδευση. Όψεις, Θεωρήσεις, Προβληματισμοί, Αθήνα: Gutenberg.
10. Saunders, P. and W. B. Walstad (επιμ.) (1990). *The Principles of Economics Course. A Handbook of Instructors*, McCraw – Hill Inc.
11. Shennan, M. (1992). *Council of Europe Ser.: Teaching about Europe*, Hardcover.
12. Sidjanski, D. (1999). Η ομοσπονδίωση της Ευρώπης, Δυναμική και προοπτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Αθήνα: Παπαζήση.

Websites

1. <http://ec.europa.eu/eurostat/help/new-eurostat-website> (Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία)
2. http://europa.eu/kids-corner/index_el.htm (Η γωνιά του παιδιού - παιχνίδια και κουίζ για την Ε.Ε.)
3. http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/emu/index_el.htm (για οικονομικές πληροφορίες)
4. http://europa.eu/europedirect/index_el.htm (για την επίλυση αποριών σχετικών με την Ε.Ε.)
5. http://ec.europa.eu/consumers/europadiary/index_en.htm (το βιβλίο των νέων της Ευρώπης)
6. http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_el.pdf (Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)
7. http://ec.europa.eu/archives/debateeurope/index_el.htm (για συμμετοχή σε δημόσιες συζητήσεις για θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος)

8. http://europa.eu/abc/keyfigures/index_el.htm (για πληροφορίες σχετικά με τα κράτη-μέλη με χρήση διαγραμμάτων, γραφημάτων και εικονογραφήσεων)
9. http://europa.eu/abc/history/index_el.htm (για την ιστορία της Ε.Ε.)
10. http://ec.europa.eu/yourvoice/about/index_el.htm (η φωνή των πολιτών στην Ε.Ε.)
11. <http://bit.ly/1lkeLAf> (Πάμε να εξερευνήσουμε την Ευρώπη)
12. <http://www.ecb.europa.eu/euro/play/html/index.el.html> (Ευρωσχολείο)
13. Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής, <http://www.ombudsman.europa.eu/home.faces>
14. Πληροφοριακό υλικό του εκπαιδευτικού προγράμματος YouthActiv, <http://www.youthactiv.eu/>
15. Ψηφιακό παιχνίδι - Η Αρπαγή της Ευρώπης, <http://www.bestunipi.eu/sites/all/egame/>
16. Εκπαιδευτική δράση Teachers 4 Europe, <http://www.teachers4europe.gr> (Η Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύγχρονο κόσμο: <http://www.teachers4europe.gr/newsite/images/001.pdf>)
17. ΩΡΙΩΝ. Πρόγραμμα πληροφοριακού γραμματισμού ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, <http://orion.lib.teithe.gr/>
18. Πληροφοριακό υλικό για την Ευρωπαϊκή Ένωση - μαθαίνω για την Ευρωπαϊκή Ένωση, <http://bit.ly/1Lwc5nJ>
19. Υποστηρικτικό υλικό για τη δημιουργία ντοκιμαντέρ από ομάδες μαθητών, <http://videomuseums.eu/wp-content/uploads/2012/08/ALeonida.pdf>
20. Υποστηρικτικό υλικό για τη δημιουργία ταινίας, το οποίο είναι πια διαθέσιμο στο Blog ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ το οποίο δημιουργήσαμε, <https://cinnnetpamak.wordpress.com/category/%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%BF/>
21. Υποστηρικτικό υλικό για δημιουργία ταινίας μικρού μήκους από τη Δ/ση Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης Σερρών, <http://bit.ly/1KQbdHJ>
22. Οδηγός για τη δημιουργία ταινιών σε σχολεία από τον συνεργάτη του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Ολυμπίας Κυριάκο Χαριτάκη, <http://bit.ly/1U6nmmg>
23. Αισθητική του κινηματογράφου: Τα είδη των πλάνων, <http://bit.ly/1NTStdv>
24. Δίκτυο Ευρυδίκη, <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Publications>
25. Europa Teachers' Corner, http://europa.eu/teachers-corner/index_en.htm

26. Ανδριοπούλου Ει., Η κινηματογραφική παιδεία στην εκπαίδευση – Μοντέλα λειτουργίας και προκλήσεις, περιοδικό του Ινστιτούτου Οπτικοακουστικών Μέσων (ΙΟΜ), Συχνότητες, Τεύχος 10, Απρίλιος – Αύγουστος 2010, σελ. 15-20, <http://bit.ly/1Ejr9W9>
27. Βορύλλα Β.-Λάχλου Σ., Ψηφιακή Αφήγηση, <http://bit.ly/1NAV9zL>
28. Κορκοβέλου Α., Ο ρόλος της κινηματογραφικής «γλώσσας» στη διαμόρφωση της σκέψης και της πράξης των μαθητών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, <http://ipeir.pde.sch.gr/educonf/2/12KenotomesDrasis/korkovelou/korkovelou.pdf>
29. Κουτσογιάννης Δ., Ψηφιακές πρακτικές γραμματισμού των εφήβων, <http://bit.ly/1LD37l5>
30. Martín Alfonso Gutiérrez, Hottmann Armin, Media Education across the Curriculum, <http://www.mediaeducation.net/images/pdf/MEACbook.pdf>
31. Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης, Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό, Τόμος Γ', "Αξιοποίηση των τεχνών στην εκπαίδευση", <http://bit.ly/1hG4OrO>

Λογισμικό

1. Windows Movie maker (Δωρεάν) - Πρόγραμμα επεξεργασίας βίντεο, επιτρέπει την εισαγωγή αρχείων βίντεο, εικόνων και ήχου, <http://cnet.co/1NUgsZS>
2. Format Factory (Δωρεάν) - Μετατροπή αρχείων ήχου, φωτογραφίας, βίντεο, <http://format-factory.en.softonic.com/>
3. Audacity - Δωρεάν πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα για ηχογράφηση και επεξεργασία ήχου στον υπολογιστή, <http://audacityteam.org/>
4. Gimp (Δωρεάν) - Πρόγραμμα επεξεργασίας εικόνας, <http://www.gimp.org/windows/>
5. FastStone Image Viewer (Δωρεάν) - Επεξεργασία Αρχείων Εικόνας, <http://www.faststone.org/download.htm>
6. Wondershare DVD Slideshow Builder Deluxe (Δωρεάν), <http://bit.ly/1NBkqK7>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Σχολείο: _____

2. Φύλλο: Αγόρι Κορίτσι

3. Ηλικία: _____

4. Εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν ένας άνθρωπος, πώς θα έμοιαζε; Περιγράψτε με δικά σας λόγια:

5. Τι σημαίνει για εσάς προσωπικά η Ευρωπαϊκή Ένωση; Επιλέξτε τα τρία σημαντικότερα βάζοντας 1,2 και 3 σύμφωνα με την σειρά σημαντικότητας (1 πιο σημαντικό)

- 5.1 ☐ Ειρήνη
- 5.2 ☐ Οικονομική Ευημερία
- 5.3 ☐ Δημοκρατία
- 5.4 ☐ Κοινωνική προστασία
- 5.5 ☐ Ελευθερία να ταξιδεύεις, να σπουδάζεις και να δουλεύεις οπουδήποτε στην Ε.Ε.
- 5.6 ☐ Πολιτιστική ποικιλία
- 5.7 ☐ Ισχυρότερος λόγος στον κόσμο
- 5.8 ☐ Εθνική ασφάλεια – Η Ελλάδα προστατεύεται από τους εχθρούς της.
- 5.9 ☐ Ευρώ
- 5.10 ☐ Ανεργία
- 5.11 ☐ Οικονομική Κρίση
- 5.12 ☐ Γερμανική κυριαρχία
- 5.13 ☐ Γραφειοκρατία
- 5.14 ☐ Σπατάλη χρήματος
- 5.15 ☐ Απώλεια της πολιτιστικής μας ταυτότητας
- 5.16 ☐ Περισσότερη εγκληματικότητα
- 5.17 ☐ Όχι αρκετός έλεγχος στα εξωτερικά σύνορα.
- 5.18 ☐ Δεν γνωρίζω

6. Γενικά η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει για εσάς μία πολύ θετική, αρκετά θετική, ουδέτερη, αρκετά αρνητική ή πολύ αρνητική εικόνα; Σημειώστε στο αντίστοιχο τετράγωνο.

Πολύ θετική ☐ Θετική ☐ Ουδέτερη ☐ Αρνητική ☐ Πολύ αρνητική ☐

7. Σε γενικές γραμμές, νομίζετε ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι για την Ελλάδα;

Πολύ θετική ☐ Θετική ☐ Ουδέτερη ☐ Αρνητική ☐ Πολύ αρνητική ☐

8. Συνολικά, θα λέγατε ότι η Ελλάδα έχει ωφεληθεί ή όχι από το να είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Έχει κυρίως ωφεληθεί ☐ Ούτε ωφεληθεί ούτε ζημιωθεί ☐ Έχει κυρίως ζημιωθεί ☐

Δεν γνωρίζω ☐

9. Παρακαλώ πείτε μου για καθεμία από τις παρακάτω φράσεις, αν τείνετε να συμφωνείτε ή τείνετε να διαφωνείτε;

		Συμφωνώ απόλυτα	Τείνω να συμφωνώ	Τείνω να διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Δεν Γνωρίζω
9.1	Αισθάνομαι ότι είμαστε οικονομικά περισσότερο σταθεροί γιατί η Ελλάδα είναι μέλος της ζώνης του ευρώ					
9.2	Η Ευρωπαϊκή Ένωση βοηθάει στην αντιμετώπιση της κρίσης					
9.3	Η Ευρωπαϊκή Ένωση ευθύνεται για την οικονομική κρίση της Ελλάδας.					
9.4	Η άποψή μου μετράει στην Ευρωπαϊκή Ένωση					
9.5	Η άποψή μου μετράει στην Ελλάδα					
9.6	Κατανοώ τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης					
9.7	Η φωνή της Ελλάδας μετράει στην ΕΕ					
9.8	Τα συμφέροντα της Ελλάδας λαμβάνονται καλά υπόψη στην Ευρωπαϊκή Ένωση					
9.9	Είμαι καλά ενημερωμένος/η για τα ζητήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης					

10. Ποιο από τα παρακάτω πιστεύετε ότι είναι αυτό που καθορίζει περισσότερο τη συνολική ισχύ και επιρροή που έχει μια χώρα ή μια ομάδα χωρών στον κόσμο; Αναφέρετε τα δύο σημαντικότερα. Βάλτε 1 στο σημαντικότερο, 2 στο λιγότερο σημαντικό.

10.1	Η οικονομική της δύναμη	
10.2	Η πολιτική της επιρροή	
10.3	Η εσωτερική της συνοχή	
10.4	Η στρατιωτική της δύναμη	
10.5	Η πολιτισμική της επιρροή	
10.6	Άλλο (συμπληρώστε κάτω)	
10.7	Δεν γνωρίζω	

10.8. Συμπληρώστε τον άλλο παράγοντα: _____

11. Και κατά τη γνώμη σας, ποιο από τα παρακάτω χαρακτηρίζει καλύτερα την Ευρωπαϊκή Ένωση; Αναφέρετε τα δύο σημαντικότερα. Βάλτε 1 στο σημαντικότερο, 2 στο λιγότερο σημαντικό.

11.1	Η οικονομική της δύναμη	
11.2	Η πολιτική της επιρροή	
11.3	Η εσωτερική της συνοχή	
11.4	Η στρατιωτική της δύναμη	
11.5	Η πολιτισμική της επιρροή	
11.6	Άλλο (συμπληρώστε κάτω)	
11.7	Δεν γνωρίζω	

11.8. Συμπληρώστε τον άλλο παράγοντα: _____

12. Για καθεμία από τις ακόλουθες δηλώσεις, παρακαλώ πείτε μου εάν συμφωνείτε απόλυτα, συμφωνείτε αρκετά, διαφωνείτε αρκετά ή διαφωνείτε απόλυτα.

		Συμφωνώ απόλυτα	Τείνω να συμφωνώ	Τείνω να διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Δεν Γνωρίζω
12.1	Η παγκοσμιοποίηση είναι μια ευκαιρία για οικονομική ανάπτυξη.					
12.2	Η παγκοσμιοποίηση αυξάνει τις κοινωνικές ανισότητες.					
12.3	Η παγκοσμιοποίηση χρειάζεται κοινούς παγκόσμιους κανόνες ("παγκόσμια διακυβέρνηση").					
12.4	Η παγκοσμιοποίηση περιορίζει την δημοκρατία - την δυνατότητα του πολίτη να ασκήσει έλεγχο.					
12.5	Η παγκοσμιοποίηση ισοπεδώνει τις εθνικές ταυτότητες.					
12.6	Η Ευρωπαϊκή Ένωση βοηθάει να προστατευθούν οι Ευρωπαίοι πολίτες από τις αρνητικές συνέπειες της παγκοσμιοποίησης.					
12.7	Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιτρέπει στους Ευρωπαίους πολίτες να ωφεληθούν περισσότερο από τις θετικές συνέπειες της παγκοσμιοποίησης.					

13. Σε γενικές γραμμές θα λέγατε ότι για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης είστε:

Πολύ Αισιόδοξος

Αρκετά Αισιόδοξος

Ούτε Αισιόδοξος Ούτε Απαισιόδοξος

Αρκετά Απαισιόδοξος

Πολύ Απαισιόδοξος

ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΑΙΝΙΑΣ

Η πρώτη ημέρα στο σχολείο της κυρίας Ευρώπης βρίσκει τους μαθητές να διεκδικούν το βραβείο του καλύτερου σχολείου παγκοσμίως, τη μαθήτριά Ουκρανία να επιδιώκει τη μετεγγραφή της στο συγκεκριμένο σχολείο και τους γονείς της Αμέρικα και Βλαδίμηρο Ρωσίδα να διαπληκτίζονται μπροστά στα «έκπληκτα» μάτια της Διευθύντριας, κ. Ευρώπης.

Στο προαύλιο εμφανίζεται η καινούργια μαθήτριά Σλοβενία με την ξαδέρφη της Κροατία, η οποία δεν τυγχάνει και της καλύτερης υποδοχής από τη μαθήτριά Ολλανδία. Ανάλογη αντιμετώπιση επιφυλάσσουν η Δανία και η Αγγλία (Jason) στους νέους μαθητές Βούλγαρο και Ρουμανίδα.

Λίγο πιο πέρα ο εξωσχολικός Μουράτ παρενοχλεί τη μαθήτριά Άντζελα, η οποία υποστηρίζεται από το φίλο και συμμαθητή της Φρανσουά.

Την ίδια στιγμή φτάνει, αργοπορημένος για ακόμα μια φορά, ο μαθητής Αλέξανδρος Ελληνιάδης και δέχεται την επίπληξη της κ. Ευρώπης, η οποία τον προειδοποιεί πως ανέχεται τη συμπεριφορά του για τελευταία φορά.

Στη συνέχεια, υπαινισσόμενη τις σχέσεις των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη θέση της Ελλάδας σε αυτή, η ταινία παρακολουθεί τις εντάσεις μεταξύ των μαθητών του σχολείου και κυρίως του Αλέξανδρου, του Αλεσάντρο και του Αλεχάντρο με την Άντζελα, τον Φρανσουά, την Ολλανδία και τη Φινλανδία, καθώς προσπαθούν όλοι μαζί, παρουσία της κ. Ευρώπης, να συνεργαστούν και να προετοιμαστούν για το διαγωνισμό.